

ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ Л.Н.ГУМИЛЕВА

Филологический факультет
Кафедра иностранных языков

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
международного семинара
**«STRENGTHENING FOREIGN LANGUAGES
TEACHING: CHALLENGES,
APPROACHES AND TECHNOLOGIES»**

27-29 марта 2018 года

Астана, Республика Казахстан

ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ Л.Н.ГУМИЛЕВА
Филологический факультет
Кафедра иностранных языков

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
международного семинара
**«STRENGTHENING FOREIGN LANGUAGES
TEACHING: CHALLENGES,
APPROACHES AND TECHNOLOGIES»**

27-29 марта 2018 года

Астана, Республика Казахстан

УДК 811
ББК 81.2
S 88

Редакционная коллегия:

Сагимбаева Д.Е., Курманаева Д.К., Молдахметова Г.З., Тусельбаева Ж.А.,
Кемельбекова Э.А., Жанкина Х.К.

S 88

Strengthening Foreign Languages Teaching: Challenges, Approaches and Technologies: - сборник статей / Отв. ред. Сагимбаева Д.Е., – Астана: Изд-во ЕНУ им. Л.Н. Гумилева, 2018. – 238 с.

ISBN 978-601-337-006-4

Сборник содержит статьи участников международного семинара «Strengthening Foreign Languages Teaching: Challenges, Approaches and Technologies». В сборнике рассмотрены актуальные вопросы касательно основных тенденций и особенностей развития современной методики преподавания иностранных языков в средней и высшей школе в условиях полиязычия, проанализирован опыт по реализации инновационных технологий в языковом образовании, рассмотрены вопросы преподавания предметов на иностранном языке, представлены исследования результатов независимого и интегрированного подходов с особым упором на креативность и критическое мышление, необходимых для академического письма в учебной деятельности магистрантов.

Издание адресовано ученым-методистам, докторантам, магистрантам и педагогам-практикам в области обучения языкам, а также широкому кругу читателей.

УДК 811
ББК 81.2

ISBN 978-601-337-006-4

© ЕНУ им. Л.Н. Гумилёва, 2018

ОГЛАВЛЕНИЕ

SESSION I. STRENGTHENING FOREIGN LANGUAGES TEACHING: CHALLENGES, APPROACHES AND TECHNOLOGIES	7
Асипова Н.А. К вопросу о роли иностранных языков в подготовке студентов к социальному взаимодействию в поликультурной среде	7
Карабалаева Г.Т. Многоязычие и межкультурная коммуникация как основа формирования современной личности	13
Zumadillayeva O.A. The application of group activities in teaching English	17
Sagimbayeva J.E., Moldakhmetova G.Z., Kamzinova D.G. Projects in L2 & L3 co-learning	25
Касенова А.Б. Использование онлайн-сервисов в преподавании Профессионально- ориентированного иностранного языка	31
Бүркітбаева А.Г., Хамзина А.Х. Шетел тілін оқытудағы интерактивті әдістер	37
Ергалиева К.О. Развитие межкультурной компетенции как составной части переводческих компетенций	42
Сагимбаева Д.Е., Искакова А.Р. Анализ основных трудностей, возникающих при обучении аудированию	50
Mukhanova V. Digitale Lernplattform Duolingo als Ersatz für den Präsenzunterricht	56
Мухтарханова А.М. Ағылшын тілін оқытуда қысқа мәтіндерді оқудағы түсіну тәсілдері	62
Тусупова Г.К., Нурбекова Г. Ж., Отызбаева К. Ж. Особенности обучения чтению студентов неязыковых специальностей в рамках дисциплины Профессионально-ориентированного иностранного языка в вузе	69
Загоруля О. Л., Мусабекова З. С. Из опыта работы по развитию письменных навыков у студентов неязыковых специальностей на занятиях английского языка	77

Курманаева Д. К. Использование регионального компонента в совершенствовании навыков говорения на занятиях иностранного языка в неязыковом вузе	85
Tusselbayeva Zh.A., Nurkenova S. S. CLIL method in teaching English for professional purposes	90
Рустемова А. И. Использование информационных технологий при обучении иностранным языкам	94
Арыстанқұлова Г. У. Тілдік емес жоғары оқу орынында кәсіби шетел тілін оқытуда иновациялық технологияларды қолдану	97
Нурбекова Г.Ж., Нургалиева У.С. Мультилингвизм как средство социализации личности	101
Толегенова Ж.Б., Кусаинова А.Е. Язык и межкультурная коммуникация	105
Tazhitova G., Nurpeissova A. Incorporating critical thinking into speaking activities in English classes	110
Tussupbekova M., Zarkesheva A. The ways of planning action research in teaching English for students in higher schools of Kazakhstan	117
SESSION II. LINGUISTIC ASPECTS OF TEACHING AND LEARNING LANGUAGES	122
Игбаева Ж.Т. Лингвистические основы формирования выразительности речи молодого журналиста при работе со словом	122
Mukhatova A. D. The phenomenon of sound symbolism in linguistics	127
Смаилбекова Ш.Д. Put it on thick, Watson!	130
Смаилбекова Ш.Д. Везти уголь в Нью-Касл, или в Тулу со своим самоваром	135
A.Kadyskyzy, R.T. Khassenova, Zh.T. Kulakhmetova Idioms as a specific illustration of the national mentality	139
Sadykova M. Zh. The formation of the cultural code of the nation, the importance of toys in the formation of personality	143
Karibai K.S., Zhaqypov Zh.A., Mukhtarkhanova A.M. Observation of national markers study in Kazakh linguistics	147

Smagulova M.G. Lokale und globale kohärenz und kohäsion als kategorien der modernen textlinguistik	151
SESSION III. METHODOLOGICAL ASPECTS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES AND SUBJECTS IN FOREIGN LANGUAGES AT SECONDARY SCHOOLS	155
Капажанова А.К., Калиева Б.С., Капажанов С.А. Предмет «Английский язык» и его воспитательные и развивающие возможности	155
Есеналы Н.Т. Үштілділік – көптілді білім алушы тұлғаны қалыптастырудың негізі	158
Садуакасова Ж.С. Методы и приемы преподавания биологии на английском языке в контексте CLIL	161
Кажкенова А. К. Интегрированный курс «Глобальная география»	164
Syzdykov A. Methodology of solving high school chemistry problems in English	166
Temirbekova A.T., Kasbayeva A. The implementation of multilingual education in secondary schools in Kazakhstan	170
SESSION IV. COLLATION GLOBAL RESEARCH SKILLS: REPRESENTING ACADEMIC WRITING SKILLS ACROSS A WIDE SPECTRUM OF DISCIPLINARY BOUNDARIES & INTERESTS	180
Rozhkova D. Alternative Dispute Resolution in the USA and the Russian Federation	180
Mukanva F., Features of mosque location in the city structure	184
Toibekova P. Biotechnology and need of Kazakhstan	188
Toktarova G.B. To what extent should governments reduce the GMO?	191
Mukanova G.M. Nanotechnology in the fields of biomedical sciences	193
Syzdyk M.R. The role of “in vitro fertilization” in Kazakhstan	196
Bakuova N.S. 3D Printing human tissue: where biotechnology meets engineering	198
Salimova A.T., Mukhtarkhanova A.M. The role of an individual dictionary	201

of the native speaker in text perception and comprehension	
Sherahan A. N., Belgibayeva D. S., Amerkhanova Sh. K., Mukhtarkhanova A.M. Synthesis of iron nanoparticles in aprotic polar solvents	206
Kassenova D. The role of modern trends, technologies and their influence on the development of museum business in the 21 st century (the case of Kazakhstan)	210
Amanzholova A. Alternative forms of energy: energy-saving & energy-efficient technologies in architecture	213
Murzagaliyeva A. Principles of application of ergonomicity in the organization of the design of modern housing	216
Deneyev O. Facing material as a decorative tool in the formation of the structural environment of Astana	220
Kemelbekova E. A., Baidabekov A.K. Competence-contextual format of mathematics learning for professional development of a future specialist non-mathematician	223
Nurymgereyeva U. Creativity through innovation in the context of the typology of organization and constructive solutions of the regional theatre	231

<http://www.teachertrainingvideos.com/> - короткие видео тренинги, которые наглядно и доступно демонстрируют how to use инструменты и ресурсы <http://eflinks.wikispaces.com/Technology+tips+for+teachers> – подборка материалов о том, как использовать технологии в обучении <http://esp-world.info/> ESP world - free online journal for teachers of English for Specific Purposes (Business, legal, Professional, Academic, etc.)

В заключение следует заметить, что применение Интернет-ресурсов и мультимедийных средств дает педагогам прекрасную возможность усовершенствовать управление обучением, увеличить эффективность и объективность учебного процесса, сэкономить время преподавателя, повысить мотивацию студентов, заинтересовать их изучением иностранных языков, привить стойкое желание к самоконтролю и самосовершенствованию, что положительно скажется на результатах обучения.

Литература:

1. Павлова Е.А. Использование онлайн-ресурсов для формирования информационной компетентности будущих учителей английского языка// Вестник Нижневартковского государственного университета.2017.№2
2. Флджян Л.Г. Об особенностях межкультурной коммуникации в сетевом пространстве// Филологические науки. Вопросы теории и практики. Тамбов: Грамота, 2013.№8(26)
3. Амирова Е.А. Использование интернет-ресурсов при обучении английскому языку студентов неязыковых специальностей // Вестник ВолГУ. 2013 №9(12)

ШЕТЕЛ ТІЛІН ОҚЫТУДАҒЫ ИНТЕРАКТИВТІ ӘДІСТЕР

*Бүркітбаева А.Ф., Хамзина А.Х.
Л.Н. Гумилев атындағы
Еуразия Ұлттық университетінің
шетел тілдері кафедрасының
аға оқытушылары, Астана қ.*

Қазіргі таңдағы оқытушыға соңғы әдіс-тәсілдерді, инновациялық педагогикалық технологияларды меңгерген, психологиялық – педагогикалық диагностиканы қабылдай алатын, педагогикалық жұмыста қалыптасқан бұрынғы ескі сүрлеуден арылуға қабілетті және нақты тәжірибелік іс-әрекет үстінде өзіндік жол сала алатын, шығармашыл, икемді педагог-зерттеуші, ойшыл оқытушы болуын қажет етеді. Жоғары оқу орындарында студенттерді шығармашылыққа баулуда олардың бойында болашақ маманның шығармашылық қасиеттерінің болуына көп көңіл бөлеміз.

Соңғы кезде кең айтылып және қолданылып жүрген әдістердің бірі - интерактивті әдістер. Интерактивті әдістер ағылшын тілінен “inter” – “өзара”,

“active” – “әрекеттесу” сөздерінен шыққан, яғни білім алушылардың өзара және оқытушымен бірге жаңа тәжірибені меңгеру, әрекеттердің ұйымдастырудың ережесі, жүйесі деп түсінеміз. Негізгі қағидасы-педагогикалық қарым-қатынас диалогы арқылы жеке тұлғаны қалыптастыру, дамыту. Ол оқыту процесінде білімгердің бірігіп белгілі бір мәселені шешуге, белгілі бір әрекетке жауапкершілігін сезініп, белсенді болып шығармашылығын арттыруға мүмкіндік береді. Берілген материалдың 80-90% естіп, көріп, іс-әрекетке араласқан жағдайда ғана есте қалады. Ал 20% естіген, 50% естіген, көрген жағдайда есте қалады екен, яғни интерактивті әдістің қаншалықты тиімді екенін көруге болады [1, 9].

Интерактивті оқыту өзара түсінікті, өзара әрекеттестікті қамтамасыз етеді. Бұл әдістер ешқашан дәрістік материалдардың орнын ауыстырмайды, бірақ оны жақсы меңгеруге септігін тигізеді және ең маңыздысы пікірді, қатынастарды, мінез-құлық машығын қалыптастырады [2, 32].

Интерактивті әдіс түрлері:

- Миға шабуыл (brainstorming)
- Ажурная пила (jigsaw reading)
- Ойлаудың 5 қалпағы(5 thinking hats)
- Ой картасы(map mind)
- Аквариум
- Кейс стади (Case study)
- Синквейн
- Репортер
- Эвристикалық (5 fingers)

1. Миға шабуыл (brainstorming)

- Проблемалық сұрақ ортаға тасталады
- Тыңдаушылардың жауаптары тақтаға баған етіп жазылады
- Кез-келген пікір, жауап қабылдана береді
- Соңынан жүргізуші қорытындылайды

2. Синквейн әдісі (5 жолды шумақ)

1. 1-жолда зат есім (1 сөз) тақырып;
2. 2 сын есім тақырыпты сипаттайды (2 сөз);
3. Іс-әрекет (3 сөз);
4. Фраза арқылы. Сол тақырыпқа көзқарас;
5. Синоним арқылы. Мағынасын қайталау.

Мысалы, 1. University (1)

2. Private, state (2)

3. Attend, learn, participate (3)

4. A place where students go to be educated (4)

5. Process of learning (5)

The time during your life when you go to university (5)

3. Ойлаудың 5 қалпағы әдісі (5 thinking hats)

Ақ түс – ақпараттар, фактілер

Қызыл түс – ішкі сезім

Сары түс – логикалық позитивті ойлау

Қара түс – логикалық негативті ойлау

Жасыл түс – шығармашылық ойлау

4. ЖИГСО әдісі (jigsaw reading)

Игеруге қиындық келтіретін күрделі тақырыптарды осы әдіс арқылы меңгертуге болады.

Мұнда мәтін бірнеше бөлікке бөліп беріледі ол әуелі жанұя тобында, содан кейін жұмысшы тобында талқыланады. Соңында қайта жанұя тобында талданған соң тақырып меңгеріледі.

«Кейс-стади» технологиясы АҚШ «Гарвард университеті бизнес мектебінде»

1924 жылы 1-ші рет қолданылған.

«Кейс» – «уақиға» немесе «прецедент» ұстанымы (принципіне) негіздеген.

Case Study(ies) әдісі:

- өмір практикасынан алынған уақиғаның жазбаша түрде даярланған мазмұны;
- сол уақиға туралы студенттердің өздері оқып даярлаған материалдарын өзара талқылауы;
- кейс мазмұнын оқытушы басшылығымен талқылау;
- «талқылау үдерісі қабылданған шешімнен артық» деген ұстанымы арқылы жүзеге асады.

Уақиғалық-проблемалық сабақ өтудің белсенді формасы.

Case-study әдісінің тікелей мақсаты – студенттер мен оқытушылардың бірлесіп, әрекет жасауы.

- проблема мәнін сөз түрінде құру,
- оның құрылымын талдау,
- оған баға беру,
- уақиғалық мәселеден туындаған проблемалық жағдайдың практикалық шешімін жүзеге асырудың ретін (алгоритмін) жасау.

Кейс дегеніміз:

- нақтылы жағдаятты сипаттау.
- реалды өмірдің «үзіндісі» (ағылшын тілі терминологиясында TRUE LIFE).
- студенттердің қызығып ізденуін және қызу талқылауын туындататын, қажетті шешімдірді табуға ынталы ететін өмірдің өзінде туындаған реалды жағдаятты талдау.
- «өмірдің әп сәтте түсірілген бейнесі», «шындықтың фотографиясы».

– уақиғаның ақиқат сипаттамасы ғана емес, уақиға мәнін түсінуге көмектесетін ең кешенді деректер бірлігі.

Кейс құрылымы:

- проблемалық жағдаятты сипаттау (кейстің өзі);
- кейстік жұмысты атқару барысында жауабы ізделетін сұрақтардың немесе тапсырмалар-дың тізімі;
- оқытушыға берілетін түсіндірме жазбалар – оқытушыға арналған кейс ерекшелірін сипаттау және зертханада солармен жұмыс істеу ретін түсіндірмелері;
- нақтылы материалдар есебінде келтірілетін кесте, графа, схема, диаграмма, карточкалар, анкеталар (сауалнама емес) [3, 12].

Кейс түрлері:

- Практикалық кейстер - өмірдің өзінде бар нәрселерді көрсетеді.
- Оқу кейстері оқу ісіндегі мақсаттар мен міндеттерге байланысты туындайды.
- Ғылыми-зерттеулік кейстер зерттеу ісін жүзеге асыруға бағытталады.

Кейспен жұмыс істеу кезеңдері:

1. Даярлық кезеңі.
2. Талдау кезеңі.
3. Қорытындылау кезеңі.
4. Ортақ рефлексия немесе сабақтастыру кезеңі.

- Даярлық кезеңі – бірлесіп істеуді ұйымдастыру

Даярлық кезеңінде – студенттер керекті жауаптарды дер кезінде даярлауы үшін кейс мәтіні студенттерге алдын ала таратылады.

Оны қамтамасыз ету реті:

- топтық жауапты даярлау үшін оның мүшелері әртүрлі шағын топшаларға бөлінуі, олардың құрамдары ауысып отыруы мүмкін;
- кейс проблемасына қажетті дерек көздері көрсетіледі;
- кейс өтетін кезде студенттердің бірлесіп жұмыс істейтіндігі ескеріледі.

- Талдау кезеңі

1. Кейстік проблеманы бірлесіп талдау үшін студенттер топшаларға бөлінеді.
2. Топшалардың мүшелері бірінен екіншісіне ауыса алады.
3. Әр адам өз ойын еркін айта алады. Басқалар соның дұрыс жағын табуға көмектеседі.
4. Ортақ тоқтамдарға келеді. Талдау мен шешім қабылдауда пәннің теориялық, әдіснамалық, терминдік, заңдық, формулалық және басқа мазмұны пайдаланылуы керек.
5. Қорытындылар презентациялық түрге енгізеді.
6. Әр топшадан қорытындыларды қорғайтын спикерлер сайланады.
  - Қорытындылау кезеңі

1. Топшалардың спикерлері, бірлесіп жасаған презентация материалдарын пайдалана отырып, ортақ шешімдерінің дұрыс екендігін түсіндіріп, дәлелдеуі керек.

2. Жасалған қорытындылаудың теориялық, практикалық жақтары көрсетілуі қажет.

3. Жалпы топ мүшелері берген сұрақтарға спикер және шағын топ мүшелері қосымша жауаптар береді.

- Ортақ рефлексия (катарсис) немесе сабақтастыру кезеңі

Ортақ жұмыстың жалпы қорытындысы туралы ұстаз талдау жүргізеді. Оның басты жақтары:

1. Кейстің басты мәні ашу, пәннің теориялық негізімен, жеке жақтарымен, бұрынғы тақырыптарымен ара байланысын көрсету.

2. Спикерлердің сөздірінің өте ұтымды ойларын ерекше бағалау немесе өте қате кеткен жақтарына түзетулер жасау.

3. Басты қорытындылар жасау. Жалпы пәннің қандай тақырыбы, жақтары ашылғандығын көрсету.

4. Пән бойынша келешекте қандай мәселелер қаралатынын ескертіп, сонда осы кейспен қандай байланыс болуын қысқаша сипаттау, түсіндіру.

- Ақырғы нәтиже

Кейстік проблеманың барлық топ мақұлдайтын шешімін табу

Жақсы жүргізілген кейс әдісінің белгілері:

- Оқытушы талдау барысына қаншалықты аз араласса, соншалықты жақсы болады.
- Студенттер белсенділігінің жоғары болуы.
- Студенттердің бір-біріне қоятын сұрақтардың көп болуы.
- Топшалар мен жеке студенттер арасындағы жақсы көңіл күйлер.
- Кейстік шешімдердің дәлелді болуы.

Кейстік әдісті қолданудың артықшылықтары:

- Студенттердің реалды өмір практикасында кездесетін проблемаларды шешуден қашпау.
- Топпен бірлесіп жұмыс істеуге дағдылану.
- Презентациялар жасау қабілетіне үйрену.
- Ғылыми конференцияларда, пресс-конференцияларда өз ойын айтып, ұсынысын дәлелдеу қабілетін қалыптастыра бастау.

Хью МакЛин көрсеткен кейске жатпайтын үш белгі:

1. Ақтуалды, қызықты емес (ешбір сұрақ-мәселе туындатпайтын, жұмбағы жоқ, қайшылықсыз) материал.

2. Келтірілген материалдың ерекше астарлы мағынасы жоқ болса.

3. Өмір тіршілігіне, тарихқа, адамдардың пікір таластарына қатысы жоқ материалдар.

Кейсті қызғылықты ететін нәрселер:

1. Келтірілетін кейстік мысал өмірде кез-келген адамды қызықтыратын көкейтесті мәселе екендігі.
2. Кейс мәтінінің көркем тілмен жазылуы.
3. Уақиғаның үдерістік, дамымалы нұсқада келтірілуі [4, 47].

Қорытындылай келе интерактивті әдістер - білім алудың тиімді әдістері, сондықтан да оларды оқу процесінде белсенді қолданылуы керек. Олар студенттердің шығармашылық қабілеттерін дамытып қана қоймай, шешімді дұрыс қабылдай алатын, кез келген тығырықтан шығып кете алатын мамандар дайындауда таптырмайтын әдістер болып табылады. Кейс стади әдісі көмегімен теориялық білім мен практикалық дағдының ұштасуын орнатуға мүмкіндік туады. Студенттердің шынайы өмір практикасында кездесетін мәселелерді шешуден қашпау, топпен бірлесіп жұмыс істеуге дағдылану, презентациялар жасау қабілетіне үйрену, ғылыми конференцияларда, пресс-конференцияларда өз ойын айтып, ұсынысын дәлелдеу қабілеттерін қалыптастырады. Сондықтан, келесі ұрпаққа қоғам талабына сай тәрбие мен білім беруде оқытушылардың интерактивті әдістерді белсенді қолдану соның ішінде кейс стади әдісін оқу үрдісінде қолдану заман талабы болып отыр.

Әдебиеттер:

1. Қазақстан Республикасында білім берудің дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасынан // Жарлық № 922. 01.2011. -9 б
2. Әлімов А. Интербелсенді әдістерді ЖОО-да қолдану, -Алматы, 2009. -32 б
3. Хасанова Ж. Обучение на Кейс-методе в системе бизнес образование // Қазақстан жоғары мектебі №1, -Алматы, 2006. -47 б.
4. Саханова А. Исследование и развитие кейс метода. -Алматы, 1999. -69-70 б

РАЗВИТИЕ МЕЖКУЛЬТУРНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ КАК СОСТАВНОЙ ЧАСТИ ПЕРЕВОДЧЕСКИХ КОМПЕТЕНЦИЙ

*Ергалиева К.О.
Магистр гуманитарных наук,
старший преподаватель
кафедры иностранных языков
факультета международных отношений
Евразийский национальный университет
имени Л.Н.Гумилева*

Развитие профессиональной компетентности студента становится одной из основных задач любого учебного заведения. Компетенция в переводе с латинского „competentia“ означает круг вопросов, в которых человек хорошо осведомлен, обладает познаниями и опытом. Компетентный в определенной области человек обладает соответствующими знаниями и способностями, позволяющими ему обоснованно судить об этой области и эффективно